

1783

Varia artificia in serierum indolem inquirendi

Leonhard Euler

Follow this and additional works at: <https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works>

 Part of the [Mathematics Commons](#)

Record Created:

2018-09-25

Recommended Citation

Euler, Leonhard, "Varia artificia in serierum indolem inquirendi" (1783). *Euler Archive - All Works*. 551.
<https://scholarlycommons.pacific.edu/euler-works/551>

This Article is brought to you for free and open access by the Euler Archive at Scholarly Commons. It has been accepted for inclusion in Euler Archive - All Works by an authorized administrator of Scholarly Commons. For more information, please contact mgibney@pacific.edu.

VARIA ARTIFICIA IN SERIERVM INDOLEM INQVIRENDI

Eiusmodi saepe occurrunt series, quarum origo est satis est perspicua, earum tamen lex progressionis et natura maxime est abscondita, et non nisi insignibus adhibitis artificijs analyticiis investigari potest. In genere quidem huiusmodi artificia vix ita proponere licet, ut eorum usus luculenter perspicatur; sed potius eorum vis in exemplis commodissime ostenditur, unde simul ratio ac necessitas ea excogitandi multo clarius intelligitur. Seriem igitur serierum progressionem omnino singularem hic contemplabor, quas oritur, si potestates trinomi $1 + x + x^2$ evoluantur, atque ex singulis termini tantum medi, qui maximis numeris afficiuntur, in ordinem disponantur: Ita enim enascitur numerorum series eo magis notata digna, quo minus lex progressionis perspicitur. Ea autem explorata pulcherrimae affectiones agnoscuntur, in quo negotio maxima vis artificiorum analyticorum potissimum cernitur. Imprimis autem haec series memorabile documentum exhibet, quanta circumspeditione in inductione, cui plerumque in huiusmodi investigationibus non parum tribui solet, versari debeamus, cum hic eiusmodi inductio occurrat, quae etiam si maxime confirmata videatur, tamen in errorem inducat.

Euo-

Evolutio potestatum trinomiali.

$$\begin{aligned}
 &1 + x + x^2 \\
 &1 + 2x + 3x^2 + 2x^3 + x^4 \\
 &1 + 3x + 6x^2 + 7x^3 + 6x^4 + 3x^5 + x^6 \\
 &1 + 4x + 10x^2 + 16x^3 + 16x^4 + 10x^5 + 4x^6 + x^7 \\
 &1 + 5x + 15x^2 + 30x^3 + 45x^4 + 51x^5 + 45x^6 + 30x^7 + 15x^8 + 5x^9 + x^{10} \\
 &1 + 6x + 21x^2 + 50x^3 + 126x^4 + 141x^5 + 126x^6 + 50x^7 + 21x^8 + 6x^9 + x^{10} \\
 &\text{etc.}
 \end{aligned}$$

Ex singulis his formis terminos tantum medios excerpso, qui hanc suppediant progressionem:

$$x + 3x^3 + 7x^5 + 19x^7 + 51x^9 + 141x^{11} + \text{etc.}$$

huius naturam hic investigare constitui, vbi quidem, omnibus potestatis ipsius x , totum negotium ad hanc progressionem numericam reduciuntur:

$$1, 3, 7, 19, 51, 141, 393, \text{etc.}$$

Consideratio I.

Seriem hanc perpendenti mox in mentem venit, quoniam terminum cum triplo praecedentis haud incongrue comparari posse, quia hanc seriem in infinitum continuatam cum progressionem geometrica tripla confundi debere ex eius origine est manifestum. Illi ergo, ad duos terminos vltra continuatae, terminos praecedentes triplicatos subscipbo, indices vero superius notos, hoc modo:

Euleri Opusc. Anal. Tom. I.

G. Knd.

atque
ura
ri-
hu-
fias
plis
ea
feu
un-
xx
qui
ita
na,
ata
tio
ni-
am
m-
et,
ic,
m
10-

50 (50)

Ind.	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
A...	1,	3,	7,	19,	51,	141,	393,	1107,	3139	
B...	3,	8,	9,	21,	57,	153,	423,	1179,	3321	
C...	2,	0,	2,	2,	6,	12,	30,	72,	182	
D...	1,	0,	1,	1,	3,	6,	15,	36,	91	
E...	1,	0,	1,	1,	2,	3,	5,	8,	13	

vbi series A est ipsa proposita, quae a serie B, illius triplicata, ablata, relinquit seriem C, huius vero terminis bi-
 tectis prodit series D, cuius singuli termini sunt numeri
 trigonales, quibus suas subseripsi radices, vnde series nata
 est E.

§. 2. In hac serie E terminorum ordo ita com-
 paratus videtur, vt quilibet aequetur summae binorum
 praecedentium, atque haec conclusio, ex inspectione nata,
 quoniam per decem seriel terminos confirmatur, ita certa
 videtur, vt neque dubitare liceat, quia omnes termini se-
 riel D sint numeri trigonales; neque quia omnes termini se-
 riel E sint numeri illam simplicem, qua quilibet terminus
 est aggregatum binorum antecedentium, consistant. Saepe
 certe in huius generis investigationibus eiusmodi inductio-
 nibus confidere solentis, quae minus firmitate fundamento in-
 nituntur.

§. 3. Si haec inductio veritati esset contentanea, pro
 inuenio maximi momenti esset habenda, cum inde
 adeo terminus generalis seriel propositae A assignari pos-
 set: terminus scilicet indici n respondens foret

$$1, 3^2 + \frac{1}{2}(-x)^2 + 1\left(\frac{x+1}{2}\right)^2 + 1\left(\frac{x-1}{2}\right)^2 + 1\left(\frac{x-3}{2}\right)^2 + 1\left(\frac{x-5}{2}\right)^2$$

et

51 (51)

et nostra progressio ex sequentibus tribus seriebus recur-
 rentibus nasceretur:

A...	1,	1,	5,	13,	41,	121,	365,	1093,	3281	...	2,	1	3
B...	2,	3,	7,	18,	47,	123,	322,	843,	2207	...	3,	-1	1
C...	2,	1,	3,	4,	7,	11,	18,	29,	47	...	1,	1	1
D...	5,	5,	15,	35,	95,	255,	705,	1965,	5535,	et alii,	per 5		
E...	1,	1,	3,	7,	19,	51,	141,	393,	1107,	etc.			

Ex seriebus nempe recurrentibus A, B, C per singulorum
 terminorum additionem nascitur series D, cuius termini
 per 5 diuisi producant ipsam nostram progressionem, sal-
 tem ad decem terminos.

§. 4. Quomodo expressionem huius termini ge-
 neralis eruere non auidet docere, quandoquidem in-
 ductio superior, quantumvis fundata videatur, tamen veri-
 tati repugnat. Statim enim ac nostra progressio vterius
 continuatur, et operationes vti §. 1. inferuntur, vt sequi-
 tur:

Ind.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
A...	51,	141,	393,	1107,	3139,	8953,	25653
B...	57,	153,	423,	1179,	3321,	9417,	26889
C...	6,	12,	30,	72,	182,	464,	1206
D...	3,	6,	15,	36,	91,	232,	603
E...	2,	3,	5,	8,	13,

in serie D termini 232 et 603 non amplius sunt trigonales,
 neque adeo lex seriel E vterius valet. Haec ergo exem-
 plum inductionis illiusdae eo magis est notari dignum;
 quod

G 2

quod mihi quidem eiusmodi casus nondum obtingerit, in quo tam speciosa inductio fecerit.

Confederatio II.

§. 5. Repudiata ergo omni inductione progressivis nostrae indolem ex ipsa eius natura scrutari aggredior. Ac primo quidem evidens est, si in hac serie:

x, 3x^2, 7x^3, 19x^4, 51x^5, 141x^6, 393x^7, etc.

terminus indici n conveniens ponatur = N x^n, fore N x^n ipsam terminum huius potestatis ipsius x, qui ex evolutio- ne formulae (1 + x + x^2)^n nascitur. Trinomium igitur 1 + x + x^2, binis prioribus partibus iunctis, tanquam bi- nomium tracto, eritque:

(1 + x + x^2)^n = (1 + x)^n + 1/2 n(n-1) x^2 (1 + x)^{n-2} + 1/2 n(n-1)(n-2) x^3 (1 + x)^{n-3} + etc.

ex cuius singulis membris potestatem x^n elici oportet, in- deque summa omnium collecta dabit nostrum terminum quaesitum N x^n.

§. 6. Ex primo autem membro (1 + x)^n, seu (x + 1)^n, oritur facta evolutioe, x^n; pro secundo autem membro, ex evolutioe formulae (x + 1)^{n-1} terminus secundus x^{n-1} x^{n-2} capi debet, qui in 1/2 n x^{n-2} ducitur, dar 1/2 n(n-1) x^n. Pro tertio porro membro, ex formula (x + 1)^{n-2} tertius terminus 1/2 n(n-1)(n-2) x^{n-3}, in factorem 1/2 n(n-1) x^n ducitur praebet 1/2 n(n-1)(n-2)(n-3) x^4, sicque de ceteris membris; unde nascimur

N = 1 + 1/2 n(n-1) + 1/2 n(n-1)(n-2) + 1/2 n(n-1)(n-2)(n-3) + etc.

quarum partium addendarum numerus pro quavis nume- ro

ro integro n fit finitus; sicque valor termini N facile as- signari poterit. Facilius eadem expressio reperitur, si potes- tas trinomi ita evolvatur:

(x(1+x) + 1)^n = x^n (1+x)^n + 1/2 n x^{n-1} (1+x)^{n-1} + 1/2 n(n-1) x^{n-2} (1+x)^{n-2} + etc.

vbi potestatis x^n coefficientis ex primo membro fit 1, ex secundo 1/2 n(n-1), ex tertio 1/2 n(n-1)(n-2) etc. ut supra.

Confederatio III.

§. 7. Inventa expressioe, qua in genere coefficientis potestatis x^n in nostra progressionem definitur, primum ob- servo, eam nullo modo ita simpliciore reddi posse, ut ad formulam suam reducat. Est enim inventio numeri N ad aequationem differentio-differentialem reuocari pos- sit, ea tamen ita est comparata, ut nullo modo resolutionem admittat. Cum igitur omnis labor, in expressioe pro N inventa commodius exhibenda, inutiliter consumatur, in- id hic incumbam, ut legem eruan, qua in nostra progres- sione terminus quilibet ex aliquot praecedentibus definiti possit.

§. 8. Hunc in finem progressionem nostram ita represento: x, 3x^2, 7x^3, 19x^4, 51x^5, ... - p x^{n-1}, q x^{n-1}, r x^n, inestigaturus, quomodo numerus r per praecedentes q et p determinari possit. Valores autem p, q, r ex superiori serie pro N inventa habentur, quos quo analyticas ope- rationes recipiant ita exprimo:

p = 1 + (n-2)(n-3) q^2 + (n-2)(n-3)(n-4) q^3 + etc. q = 1 + (n-1)(n-2) q^2 + (n-1)(n-2)(n-3) q^3 + etc. r = 1 + (n-1) q^2 + (n-1)(n-2) q^3 + etc.

unde

vnde, quemlibet a sequente substrahendo, primo colligimus:

$$\frac{x^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{x^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = \frac{x^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{x^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}$$

§. 9. Valoribus autem q et r differentiatis nanciscimur:

$$\frac{dq}{dx} = \frac{(n-1)(n-2)}{x^2} x + \frac{(n-1)(n-2)(n-3)}{x^3} x^2 + \dots$$

$$\frac{dr}{dx} = \frac{n(n-1)}{x} x + \frac{n(n-1)(n-2)}{x^2} x^2 + \dots$$

quae series cum precedentibus facile comparantur, cum manifesto sit:

$$\frac{(n-1)(n-2)}{x^2} = \frac{ndq}{x^2} \text{ et } \frac{n(n-1)}{x} = \frac{ndr}{x}$$

vnde concludimus fore

$$dq = (n-1)(q-p), \frac{dq}{q} \text{ et } dr = n(r-q), \frac{dr}{r}$$

§. 10. Delinde vero formae posteriores §. praecedentiarum praebent:

$$\frac{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = \frac{(n-1)(n-2)}{x^2} x + \frac{(n-1)(n-2)(n-3)}{x^3} x^2 + \dots$$

quae a primis hoc tantum differunt, quod hic coefficientes vno factore abundant; ibi autem per differentiationem iidem factores facile addici possunt, hoc modo:

$$\frac{d.p \ x^2 - n^2 x^2 - (n-2)x^2 - (n-3)(n-4)x^2 - \dots}{(n-2)(n-3)(n-4)(n-5)(n-6)x^2 - \dots} \text{ etc.}$$

$d.p =$

Illigimus:

$$\frac{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = \frac{(n-1)(n-2)}{x^2} x + \frac{(n-1)(n-2)(n-3)}{x^3} x^2 + \dots$$

is nanciscimur:

etc.

r, cum

$\frac{dr}{r}$

praecedentibus

$\frac{dr}{r} = n(r-q)$

$\frac{dr}{r} = n(r-q)$

efficientionem

$\frac{dr}{r} = n(r-q)$

etc.

$d.p =$

vnde manifestum est fieri

$$\frac{dq - dp + \frac{nd.p \ x^2 - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = 0 \text{ et } \frac{dr - dq + \frac{nd.p \ x^2 - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = 0,$$

et facta evolutione:

$$dq - dp + 4nx \ dp - 4(n-2)p \ dx = 0$$

$$dr - dq + 4nx \ dq - 4(n-1)q \ dx = 0,$$

§. 11. Cum igitur supra invenimus differentiantia dq et dr per dx expressa, si hos valores in postrema aequatione substituamus, impetrabimus:

$$\frac{nd.p \ x^2 - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots}{dx^2 - p - n^2 x^2 + (n-1)(n-2)x^2 + (n-2)(n-3)x^2 + (n-3)(n-4)x^2 + \dots} = 4(n-1)q \ dx = 0,$$

ita ut differentialis tabularis hic relatio finita inter p, q et r sit erua, quae ita se habet:

$$n(r-q) = (n-1)(q-p)(1-4nx) + 4(n-1)q \ dx$$

seu

$$n(r-q) = (n-1)(q-p)(4nx-1).$$

§. 12. Invenimus ergo inter terminos valores continuos p, q, r , eiusmodi relationem, cuius ope ex huius datis terminis facile desinitur, hocque multo generalius, quam pro nostro casu opus est, cum ista relatio pro quocunque numero n valeat. Quoniam igitur nostro casu est $n = 1$, erit

$$n(r-q) = (n-1)(q+p), \text{ seu } r = q + \frac{n-1}{n}(q+p),$$

cuius

cuius formulæ beneficio nostra progressio facile quousque
hauerit continuari potest, in hunc modum:

- A. 1, 3, 7, 19, 51, 141, 393, 1107, 3139
- B. 3, 9, 21, 57, 153, 423, 1179
- C. 6, 16, 40, 108, 294, 816, 2286,
- D. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
- E. 2, 4, 8, 18, 42, 102, 254
- F. 4, 12, 32, 90, 252, 714, 2032

Seriei scilicet A, quousque iam fuerit continuata, subscriptantur iidem termini triplicati, eos uno loco promouendo, quae est series B; tum summa A + B dabit seriem C, cui subscripta progressionem arithmetica D, diuisio C : D, praebet seriem E, unde C = E suppletat seriem F, cuius quibus terminus, ad terminum superannum seriei A additus, eius sequentem suggerit.

§. 13. Hoc ergo modo nostram progressionem
veterius continuemus:

A.	1107	3139	8953	25653	73789	212941	616227
B.	3321	9417	26859	76959	221367	64308	18308
C.	6460	18370	52512	150748	434308	124	31022
D.	9	10	11	12	13	14	15
E.	254	646	1670	4376	11596	31022	83286
F.	5814	16700	48136	139152	403286		

unde adhaerens potestibus ipsius x, cum terminus ipsi
x^o conueniens certo sit 1, vii etiam ex lege progressio-
nis inuenta liquet, nostra progressio ita se habebit:

1, 1x,

facile quousque

- 1107, 3139
- 1179
- 2286,
- 9,
- 254
- 2032

inauta, subscriptantur, triplicati, eos uno loco promouendo, dabit seriem C, diuisio C : D, seriem F, cuius terminus, ad terminum superannum seriei A additus, eius sequentem suggerit.

progressionem

12941	616227
11367	
14308	
14	
31022	
83286	

terminus ipsi
ege progressio-
habebit:

1, 1x,

- 1, 1x, 3x², 7x³, 19x⁴, 51x⁵, 141x⁶, 393x⁷,
- 1107x⁸, 3139x⁹, 8953x¹⁰, 25653x¹¹, 73789x¹²,
- 212941x¹³, 616227x¹⁴, etc.

et haec progressionis ita est comparata, ut sit:

$$r = 2q + \frac{1}{2} (q + 3p) = 2q + 3p - \frac{1}{2}(q + 3p)$$

quo per differentialis ad istam relationem inter resque terminos sequentes pertingimus, cum reuera hic nullius variabilitatis ratio habeatur. Iam quidem hanc difficultatem animaduertimus, eandem relationem sine differentiatione crui posse, si in terminis serieb. §. 8, haec multiplicatio adhibeatur, ut fiat (X + a x x) p + B q + C r = 0. Facile enim patet, litteris A, a, B et C, cuiusmodi valores tribui posse, ut omnes ipsius x potestates in nihilum abeat, quod efficiendo ipsa superior relatio obtinetur. Verum in isto reus considerandi hinc certe minus obuiam videbatur.

Consideratio IV.

§. 15. Inuenta hac progressionis lege questio non minus curiosa occurrit, qua eiusdem progressionis in inuenta continuatae summa investigatur. Ponamus ergo

$$s = 1 + x + 3x^2 + 7x^3 + \dots + p x^{n-1} + q x^n + r x^{n+1} + \dots$$
 et cum inuenimus $n(r - 2q - 3p) + q + 3p = 0$, hanc aequalitatem differentiatando introductis sequenti modo:

Euleri Opus, Anal. Tom. I.

II

41

$$\begin{aligned}
 & \frac{d^2}{dx^2} = 1 + 6x + 21x^2 + \dots + (n-2)p x^{n-2} + (n-1)q x^{n-1} + n r x^{n-1} \\
 & - \frac{d^2}{dx^2} = 2 - 4x - 18x^2 \qquad - 2(n-1)p x^{n-1} - 2nq x^{n-1} \\
 & - \frac{d^2}{dx^2} = -6x - 9x^2 \qquad - 3np x^{n-1} \\
 \hline
 & s = 1 + x + 3x^2 \dots + q x^{n-1} \\
 & 3xs = 3x + 3x^2 \dots + 3px^{n-1} \\
 \hline
 & \text{Vnde consequitur:} \\
 & \frac{d^2 - 1}{dx^2} = 1 + 3x + 3x^2 = 0;
 \end{aligned}$$

fen (1 - 2x - 3x^2) ds - s dx - 3xs dx = 0.

Ex hac aequatione colligitur

$$\frac{ds}{s} = \frac{dx + 3x dx}{1 - 2x - 3x^2}, \text{ hincque integrando}$$

§. 16. Ea ergo novam originem nostrae seriei, quippe quae ortur ex evolutione huius formae;

(1 - 2x - 3x^2)^{-1/2}, vnde calculo instructo haec ipsa series resultareprehenditur:

1 + x + 3x^2 + 7x^3 + 19x^4 + 51x^5 + 141x^6 + etc.

Simul vero hinc apparet, quanta futura sit summa huius seriei in infinitum continuatae pro quouis valore ipsius x; ubi quidem notandum est, si sit vel x = -1, vel x = 1/3, summam fore infinitam; ac si x > 1/3, summa est imaginaria. Finis autem erit summa, si x continuatur intra limites 1 et -1; et extra hos limites prodit semper summa imaginaria. Ita sumto: x = 1/2 erit

Conf-

Consideratio V.

$$\begin{aligned}
 & 1 + x^{2n-1} \\
 & 19x^{2n-1} \\
 & 7p x^{2n-1} \\
 & 2x^{2n-1} \\
 & p x^{2n-1}
 \end{aligned}$$

§. 17. Haec investigatio ad seriem terminorum medianum, ex evolutione potestatum triaonitii latus accipi: a + bx + c x^2, extendi potest. Posto enim in genere N x^n pro termino medio potestatis (a + bx + c x^2)^n, valor coefficientis N iam determinari possent: Cum sit

$$(x(b+c x) + a)^n = x^n (b+c x)^n + \dots + (b+c x)^n$$

ex singulis membris colligantur termini potestate x^n affecti, ac reperitur:

$$N = b^n + \frac{n(n-1)}{1!} a b^{n-1} c + \frac{n(n-1)(n-2)}{2!} a^2 b^{n-2} c^2 + \text{etc.}$$

scu, postro brevitatis gratia $\frac{d^2}{dx^2} = G$, erit

$$N = b^n \left(1 + \frac{n(n-1)}{1!} \frac{a}{b} + \frac{n(n-1)(n-2)}{2!} \left(\frac{a}{b}\right)^2 + \text{etc.} \right)$$

Vnde cum sumto n = 0 fiat N = 1, si hanc progressio nem sua repraesentemus:

$$x + A x + B x^2 + C x^3 + \dots + N x^n + \text{etc.}$$

hi coefficientes ita se habebunt:

$$\begin{aligned}
 A &= b; & D &= b^2 (1 + 12 \frac{a}{b} + 6 \frac{a^2}{b^2}) \\
 B &= b^2 (1 + 2 \frac{a}{b}); & E &= b^3 (1 + 20 \frac{a}{b} + 30 \frac{a^2}{b^2}) \\
 C &= b^3 (1 + 6 \frac{a}{b}); & F &= b^4 (1 + 30 \frac{a}{b} + 90 \frac{a^2}{b^2} + 20 \frac{a^3}{b^3}).
 \end{aligned}$$

§. 18. Ut inuestigemus quemodo quisque terminus per binos praecedentes determinetur, scilicet ita exponamus:

Conf-

et pro g scribendo, q x habebimus:

$$p = 1 + \frac{(g-1)(g-2)}{1 \cdot 2} x^2 + \frac{(g-1)(g-2)(g-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3} x^3 + \dots$$

$$q = 1 + \frac{(g-1)(g-2)}{1 \cdot 2} x^2 + \frac{(g-1)(g-2)(g-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3} x^3 + \dots$$

$$r = 1 + \frac{(g-1)(g-2)}{1 \cdot 2} x^2 + \frac{(g-1)(g-2)(g-3)}{1 \cdot 2 \cdot 3} x^3 + \dots$$

quae series sunt eadem, quae super iam tractavi; erique ergo:

$$n(r - q) = (n - x)(g + p - 4n - 1)x$$

Itaque q ergo restituyendo g, in serie nostra terminus r ita per ambos precedentes determinatur, ut sit

$$r = q + \frac{x-1}{n} (g + (n - x) p), \text{ seu}$$

$$r = 2q + (4g - x) p - \frac{1}{n} (g + (4g - x) p).$$

§. 19. Ponamus 4g - x = b, ut sit b = \frac{4g-x}{n}, et cum lex progressionis praebet

$$r = 2q + b p - \frac{1}{n} (g + b p),$$

et omnis potestatis b^n x^n binii termini initiales sunt x et x, progressio nostra erit:

$$0 \quad x \quad \frac{x^2}{2} \quad \frac{x^3}{6} \quad \frac{x^4}{24} \quad \frac{x^5}{120} \quad \dots$$

Unde sumto b = 3 series ante tractata resolvet. Sicut autem caput b = 3, seu g = 0, omnes termini in vniuersam abeunt, id quod ex relatione n(r - q) = (n - x)(g - p) liquet; si autem enim ac duo termini contigui p et q sunt sequentes, tuncque ista sequentes sunt, necesse est.

Consi-

Consideratio VI.

§. 20. Investigationem summae huius progressionis nrae multo generatius inspicimus, siquae

$$s = A + Bx + Cx^2 + \dots + p x^{n-1} + q x^{n-1} + r x^n + \dots$$

$$n(a p + b q + c r) = f p + g q,$$

et calculum ut supra §. 15. instituendo habebimus:

$$\frac{2A p x^2}{x^2} = 2A A x + 3A B x^2 + \dots + n A p x^{n-1}$$

$$\frac{2B p x^3}{x^3} = 2B A x + 2B B x^2 + 3B C x^3 + \dots + n B q x^{n-1}$$

$$\frac{2C p x^4}{x^4} = 2C B x^2 + 2C C x^3 + 3C D x^4 + \dots + n C r x^{n-1}$$

§. 21. Cum igitur habeamus: f x s = A g + g B x + g C x^2 + \dots + g q x^{n-1}, Quocirca ex insulae seriei hae necesse est:

$$\frac{2A p x^2 + 2B p x^3 + 2C p x^4 + \dots + s((a a - f) x + (b - g)) = (b - g) A + g B,$$

§. 21. Cum igitur habeamus:

$$f s + \frac{2A p x^2 + 2B p x^3 + 2C p x^4 + \dots + s((a a - f) x + (b - g)) = (b - g) A + g B,$$

aequationis huius integratio ita sufficit debet, ut possit s = 0 fiat s = A, ex quo haec summatio nullam habet difficultatem. Accommodemus ergo haec ad seriem ante inuentam, quae erit

$$s = 1 + x + \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{6} + \frac{x^4}{24} + \dots + \frac{x^{n-1}}{(n-1)!} + p x^n + \dots$$

H 3

(b)

$n(b\beta + 2q - r) = b\beta + q$ et $A = 1, B = 1,$

et facta applicatione fiet

$a = \frac{1}{2}b, b = 2, c = -1, f = b, g = 1,$

vnde valorem summæ s ex hac æquatione derivari oportet:

$ds + \frac{1}{2} \frac{dx}{x} + \frac{1}{x} = \frac{dx}{x} + \frac{1}{x} = 0,$

hincque colligitur

$s \sqrt{bxx + 2x - 1} = \sqrt{-1},$ seu

$s = \frac{1}{\sqrt{1 - 2x - bx^2}}$

§. 22. Restituamus valorem §. 19. assumptum:

$b = 4g - 1 = \frac{4ac - b^2}{b},$

et loco x scribamus bx , vt hæc series sit summanda:

$1 = x + bx + (bb + 2ac)x^2 + (\beta^2 + 6ab\epsilon)x^3 + (b^2 + 12a\epsilon b + 6aac\epsilon)x^4 + \text{etc.}$

critique eius summa

$s = \sqrt{1 - 2bx + (bb + 2ac)x^2},$ seu

$s = \frac{1}{\sqrt{1 - 2bx + (bb + 2ac)x^2}}$

Ipfius autem seriei origo est, vt singuli eius termini sint medii ex potestatibus $(a + bx + cxx)^n$ excepti. Tam vero lex progressionis ita est comparata, vt possit in ea terminis terminis se invicem sequentibus: $p, x^{p-1}, q, x^{q-1}, r, x^r,$ coefficientis r ita per binos præcedentes derivatur, vt sit:

$r = bq + \frac{1}{2}c(bq + (4ac - bb)p),$ seu
 $r = \frac{1}{2}c(bq + \frac{1}{2}(4ac - bb)p)$

$B = 1,$

i oportet:

nam:

itaque:

$\epsilon) x^2$
xc.

noti sunt
i. Tam
tis in ea
 $q, x^{q-1},$
stantur,

§. 23. Si ponatur $bb = 4ac$, ita vt sit

$a + bx + cxx = (\sqrt{a + xx})^2,$

quibus terminis nostræ progressionis per solum præcedentem ita determinatur, vt sit $f = \frac{1}{2}g, g = \sqrt{ac}$. Ponatur hoc casus $a = 1, c = 1$, et $b = 2$, vt series nostra constet ex terminis mediis potestatum $(x + 2x + xx)^n$, seu $(x + x)^{2n}$, critique $r = \frac{1}{2}g, g = 1$, et ipsa series

$s = x + 2x + \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{2}x^2 + \text{etc.}$

cuius summa sit $s = \frac{1}{\sqrt{1 - 4x}}$, vti quidem per se est manifestum.

Consideratio VII.

§. 24. Ex seriei præcedentis

$s = x + bx + (bb + 2ac)x^2 + (b^2 + 6ab\epsilon)x^3 + \text{etc.}$

summa inventa

$s = (1 - bx)^{-1} = 1 + bx + b^2x^2 + \text{etc.}$

vicißim eius terminus generalis, seu coefficientis potestatis x^n erui potest. Cum enim, evolutione more solito facta, sit:

$s = \frac{1}{1 - bx} = 1 + bx + b^2x^2 + \frac{b^3x^3}{1 - bx} + \frac{b^4x^4}{1 - bx} + \frac{b^5x^5}{1 - bx} + \text{etc.}$
colliguntur ex singulis membris potestates x^n ,
ex primo quidem oritur $b^n x^n$,
ex secundo \dots $\frac{1}{2} \frac{b^n x^{n-1}}{1 - bx} = \frac{1}{2} b^n x^{n-1} + \frac{1}{2} b^n x^{n-1} + \text{etc.}$
ex tertio \dots $\frac{1}{6} \frac{b^n x^{n-2}}{(1 - bx)^2} = \frac{1}{6} b^n x^{n-2} + \frac{1}{3} b^n x^{n-2} + \frac{1}{6} b^n x^{n-2} + \text{etc.}$

qui in vram summam collecti dabunt:

$b^n x^n (1 + \frac{1}{2} \frac{b^n x^{n-1}}{1 - bx} + \frac{1}{6} \frac{b^n x^{n-2}}{(1 - bx)^2} + \frac{1}{24} \frac{b^n x^{n-3}}{(1 - bx)^3} + \text{etc.})$
omninoq. vti supra ex huius seriei origine discussimus.